

Črpališče Strojareček je lepo na pogled, žal pa vanj priteka močno onesnažena voda s hribovitega zaledja

5500 PREBIVALCEV POŠILJA KLIC S.O.S.

Razpoznavna bolezen je že na pol pozdravljena

Zavod za socialno medicino in higieno Ljubljana, Parmova 32 je 13. 2. 1987 poslal izvršnemu svetu naše občine, MUIS, sanitarna inšpekcija, Vilharjeva 33, Komunalni skupnosti ljubljanskih občin in krajevni skupnosti Podpeč-Preserje dopis, ki ga je zabeležil pod zadevo: Vodovod PODPEČ-PRESERJE - higiensko oporečna voda iz zajetja STROJARČEK in ogroženost zdravja uporabnikov. V njem navaja vodarske, ozemeljske in higienske značilnosti zajetja Strojareček in pomensko zaključuje: »Problem oskrbe s pitno vodo iz zajetja Strojareček je tako akuten, da ga ni mogoče prepuščati dolgoročnemu reševanju. Zajetje vode bi morali v najkrajšem času opustiti in ga nadomestiti z drugim higiensko primernim vodnim virom.«

Krajevna skupnost Podpeč-Preserje je reagirala na ta dopis in skupaj z izvršnim svetom naše občine pristopila k reševanju izredno resnega problema. Že 17. 2. je poslala Komunalni skupnosti ljubljanskih občin vlogo za dodelitev sredstev za gradnjo povezovalnega vodovoda za Podpeč ter Notranje in Vnanje Gorice med Strojarečkom in Hojo, 20. 2. pa na Odbor za komunalno rabo in kolektivne komunalne storitve pri isti skupnosti vlogo za zagotovitev sredstev za izdelavo projekta za vodovod Virje-Podpeč. V njem med drugim navaja, da se z vodovodom od Strojarečka do Vnanjih Goric oskrbuje z vodo 5.500 prebivalcev, da je med njimi tretjina kmečkega prebivalstva, ki odda letno nad 888 tisoč litrov mleka in nad 163 tisoč kilogramov mesa. Na ozemlju krajevnih skupnosti Podpeč-Preserje, Notranje Gorice in Vnanje Gorice pa je med drugim 5 delovnih organizacij, 2 železniški postaji, 2 pošti, osnovna šola Preserje, podružnični šoli Notranje Gorice in Jerzevo, tri varstveno-vzgojne organizacije, dva zdravstvena doma, dve samopostrežni trgovini, šest trgovin, bencinska črpalka, deset gostiln in 80 obrtnikov.

Pustimo dokumente in dajmo besedo tajniku krajevnih skupnosti Ivanu Prebilu ter predsedniku sveta Marku Goršiču.

»V reševanje problematike vodooskrbe na našem področju sta se vključila poleg zavoda za socialno medicino in izvršnega sveta naše občine tudi Geološki zavod Ljubljana in Območna vodna skupnost Ljubljana-Sava.« je najprej naštel vse sodelujoče Ivan Prebil, Marko Goršič pa je nadaljeval: »Na osnovi podatkov o stalni oporečnosti vode v črpališču Strojareček, smo takoj pričeli z iskanjem novega vodnega vira. Našli smo ga na Virju, v globini okrog 50 metrov. Kljub temu, da so v najbolj sušnem obdobju črpali iz njega vodo več dni, se gladina talne vode ni znižala, vir pa je

»Naš vodovod je največji krajevni vodovod v Ljubljani v upravljanju krajevnih skupnosti.« ni pozabil poudariti predsednika sveta KŠ Podpeč-Preserje Marko Goršič

dajal po 32 litrov vode na sekundo. Vse skupaj je seveda zanimivo, ali je tudi ta vodni vir povezan z Rakitno, z ozemljem Gornje in Dolnje Brezovice, Kamnika pod Krimom in drugih naselij. Barvanje površinski voda na navedenih področjih je pokazalo, da je pritekla obarvana voda v dveh urah in pol iz Ponike in v 70 urah z rakitniške planote le v črpališče Strojareček. Da bo položaj v tem črpališču vedno slabši - že sedaj kloriranje ne more zatreti vseh zdravju škodljivih klic - je mogoče predvidevati tudi zaradi vse večje obremenitve, ki jo bo doživela Rakitna z novim klimatskim zdraviščem in večjim prometom, ki se bo pojavil tam.«

Kot smo že navedli, je krajevna skupnost v sodelovanju z vsemi odgovornimi pričela iskati rešitve nastalega problema. Med drugim predlaga, da bi že aprila pričeli polagati 1700 m 225 mm debele vodovodne cevi med zajetjem Strojareček in tovarno Hoja ter, da bi že do konca letošnjega leta vzpostavili zvezo med virom Virje in vodokrogom Brest-Podpeč-Ljubljana. S pomočjo tega kroga naj bi zaprli zajetje Strojareček in popreje navedeni povezavi (225 mm) oskrbovali z vodo vse porabnike vode gorvodno od Hoje. Vseh 5500 prebivalcev ter vsa podjetja in ustanove 3 pa bi dobili čisto vodo. In kako je z denarjem? Povezava Strojareček-Hoja (prehod z 80 in 100 mm cevi na 225 mm cevi) bo stala okrog 170 milijonov dinarjev. 15 odstotkov sredstev je dolžan priskrbeti krajevni investitor, ostalo pa Komunalna skupnost ljubljanskih občin. O ceni zajetja Virje in povezavi na osnovni vodokrog je sedaj težko govoriti. Izvršni svet je sprejel strošek izdelave projektov in, če bodo ti hitro narejeni, bo mogoče še proti koncu leta poročati o skupni odpravi težav, ki pritiska na prebivalce tega dela naše občine.

STANE JESENOVEC

Janez ne razumne, da na urgentnem oddelku kliničnega centra ne nudijo zdravniške pomoči, fantu, ki je pomagal ljudem v nesreči, ampak mora odditi na oddaljeni dom najprej po zdravstveno izkaznico.

Nevenka meni, da so moški bolj objektivni in poštenji šefi kot ženske.

P. S. Ko sem luščil iz iskrenih pogovorov vse te življenjske trnje, sem se spopadal s površnostmi zakonodaje in cest. Izanka mi je nabijala strah v kosti, ker jo je pokrivala neizprosna megla in razblinjala v noči njeno ozko, luknjičavo in popolnoma neoznačeno cestišče.

Bodo vsi odgovorni kmalu dolžni položiti venco na vsak presežek grob zaradi cest, ki so hujše od zased iz vojnih dni?!

- sj -

KAJ JE TO: ODGOVORNOST ODGOVORNIH?

Trnje prijatelj

Ivan še vedno ne zaupa novinarjem.
Marko ostaja sam v ključnih izvajalskih trenutkih krajevnih samouprav.
Minja opravlja naporno učiteljsko delo od jutra do večera, v dveh oddaljenih šolah in treh razredih, pa je njen osební dohodek le za okrog 20 tisočakov višji.
Dani boli, ker je tudi pri uveljavljanju delovne dobe za pokojnino pomembnejša polpretekla zgodovina, kot pošteno opravljeno delo po njej.
Jože si je zaradi hudega zvina kolena moral vzeti sedeči počitek.

Medsebojno sodelovanje KS

V naši krajevni skupnosti so bili nekateri skupni interesi KS Golo, Ig, Iška vas, Tomišelj, Zelmlje in deloma tudi Pijave gorice in Robu že večkrat ugotovljeni in izpostavljeni v krajevni konferenci SZDL, na zborih občanov in v skupščini KS. Dajali smo tudi pobude Občinski konferenci SZDL Ljubljana Vič-Rudnik in v zboru krajevnih skupnosti občinske skupščine Ljubljana Vič-Rudnik ter postavljali delegatska vprašanja.

Na podlagi teh pobud je pred štirimi leti Predsedstvo občinske konference SZDL sklicalo sestanek omenjenih KS. Razprava na sestanku je pokazala, da je bil sklic sestanka potreben, saj so bili ugotovljeni skupni interesi, kar naj bi bil prispevek k programiranju in usmerjanju razvoja območja teh KS. Določeno in sklenjeno je tudi bilo, da bo občinska konferenca SZDL take in podobne koordinacijske sestanke sklicevala večkrat letno in na ta način dajala svoj prispevek k skladnejšemu razvoju KS. Po štirih letih lahko ugotovimo, da smo ostali le pri »lepem« sklepu.

Zakaj tako? Mnenja smo, da naj bi tudi v tem primeru opravila koordinacijsko, povezovalno in usklajevalno funkcijo SZDL.

Razmišljamo o možnosti oblikovanja SKUPNOSTI KRAJEVNIH SKUPNOSTI kot stalni obliki in metodi sodelovanja med krajevnimi skupnostmi. Kot skupni organ take skupnosti bi lahko imenovali koordinacijski odbor, predsedstvo skupnosti ali skupščino skupnosti. V ta organ naj ne bi imenovali ali volili le stalne delegate in še to le nosilce najpomembnejših funkcij v KS. Sestava teh teles naj bi bila nestalna, ki bi ustrezala glede na določeno skupno nalogo. KS bi lahko same uredile to vprašanje tako, da bi za vsako sejo takšnega telesa posebej določile delegate, ki bodo lahko najbolj ustvarjalno zastopali interese posamezne KS na določenem področju

in zavzeto prispevali k poenotenju in oblikovanju predloga za rešitev določenega vprašanja. Takšna metoda oblikovanja in delovanja skupnih teles pa nam tudi pove, da nimamo v mislih oblikovanja SKUPNOSTI KRAJEVNIH SKUPNOSTI, ki bi bila kakorkoli nadrejena krajevnim skupnostim, ki bi se vanjo združile. Skupnost naj bi opravljala predvsem koordinacijsko, povezovalno, vsklajevalno funkcijo. Prepričani smo, da bi ta metoda dala tudi prispevek k še boljše delu delegacij KS v zboru KS občinske skupščine.

K razmišljanju o skupnosti krajevnih skupnosti kot stalne oblike in metoda dela južno barjanskih in podmoških krajevnih skupnosti, so nas spodbudile dosedanje izkušnje iz delovanja KS in iz programiranja razvoja tega območja.

Skupnih interesov, ki nas združujejo in povezujejo ni malo. Mnoga skupna vprašanja so odprta na področju komunalnih zadev, varstva okolja, ljudske obrambe in družbene samozasčite, prometnih zvez in urejanja cestnega omrežja, osnovne in druge preskrbe prek trgovin, razvoja drobnega gospodarstva in raznih servisnih uslug, zaposlovanja, preskrbe z gorivom - bencin in nafta, razvoja kmetijstva, problematike šolstva in kulture, telesne vzgoje in rekreacije, turizma in gostinstva, ohranjanje tradicij NOB in varstva spomenikov itd., itn.

Vedno močnejše je spoznanje, da urejanje tistih vprašanj, ki so objektivno omejena le na eno samo KS, ne sme zametati skupnih interesov krajanov, kajti z uresničevanjem skupnih interesov v bistvu hkrati uresničujemo tudi posamezni interes.

Menimo, da je medsebojno sodelovanje KS na podlagi razvojnih programov in načrtov še posebej pomembno in nujno v sedanjih družbenoekonomskih razmerah.

LUDVIK GOLOB

HUJŠI OD OGNJA, SNEGA IN MRAZA... FIRBICI

Gospodarji: Ne igrajte se z ognjem

Požari v krajih brez vode zahtevajo poseben pristop gasilcev pri reševanju in gašenju. Če je tak požar še na kmetiji, je delo gasilcev in vseh pomočnikov posebno težko. Če pa zagori v času visokega snega in precejšnjega mraza, zahteva od reševalcev nadčloveške napore, ki jih je težko opisati, ampak je mogoče le reči, hvala za vse, kar ste storili za nas.

V navadi je, da na pogorišču ostanejo člani poklicne gasilske brigade toliko časa, da popolnoma omeji in pogasijo ogenj. Preje, medtem in predvsem potem, pa čaka največ dela prostovoljne gasilce. Tako je bilo tudi 10. februarja, ko je gorelo na Kremenici. Kljub ognju sirene na Igu niso zatulile. Gasilce iz Iške vasi je poklicala na pomoč gasilska brigada, saj imajo iškovarski gasilci cisterno. Tako, kot njihovi sodružniki v Pijavi Gorici, Pomemben delež pri oskrbi z vodo sta predstavljali še cisterni iz Bresta in cisterna za gnojeko Rada Šteblaja. Vendar bi vsa ta količina vode ne mogla v boj z ognjem - odkritim in tlečim, - če ne bi gasilci imeli neprekinjeno v teku črpalke. Tu so se izkazali tudi gasilci iz Iške Loke ter tako premagovali mraz. Ta bi prav hitro zaledenel vodo in vsa mehanizacija bi lahko obstala nemočna. Vode je bilo torej, kljub temu, da na Kremenici nimajo vodovoda ali drugega vodnega vira, dovolj.

Tudi gasilcev, odraslih in mlajših, je bilo veliko. Z veliko težavo so rešili glavino živine, nekaj imetja in prekopali ter odstranili najmanj 18 ton sena. Pa se je zgodilo, da je v sopari, dimu, prahu zašla konica vilenemu od fantov v nogo. Odpeljali so ga na urgentni blok ljubljanskega kliničnega centra. Tam mu niso nudili pomoči, ker ni imel s seboj zdravstvene knjižice. Morali so

ga peljati domov v Iško vas, vzeti knjižico in se sredi noči ponovno napatiti po zdravniško pomoč. Ne vemo, kako sta se ranjenec in njegov spremljevalec menila na urgentnem bloku, vemo le, da bodo morali prekaljeni gasilci mladim še večkrat dopovedovati, da mora biti humanost močnejša od administracije.

Med preventivnimi pregledi so gasilci ugotovili na kmetijah in v stanovanjskih hišah precej slabih električnih napeljav, sena ob dimnikih, oporečnih brzarparniklov. Tudi gasilnih aparatov bi moralo biti več na kmetijah in v drugih stanovanjskih hišah.

Že v uvodu smo zapisali: visok sneg, mraz, velik požar, živina, kmetija z vsem orodjem, krmo, kraj brez vode za gašenje. Izjemne, zapletene razmere za vse, ki so sodelovali pri reševanju. A, kot, da je vse to premalno, se je nagneto še obilo firbcev, ki so naredili na cesti med Igom in Kremenco pravi prometni zamašek in med drugim posredno povzročili tudi to, da se je avtobus zagodil v visokem snegu. O tem, da bi poprijeli za delo, nam iškovarski gasilci, ki so prvi med prostovoljci prihiteli na pogorišče in ga zadnji zapustili, niso dali podatkov. Morda jih bodo pa njihovi kolegi na Igu ali pa lastniki nesrečne kmetije, ko bodo poročali o tem, da je človeška solidarnost spet zmagala in, da so prav zaradi pomoči v vseh oblikah, lahko na novo zastavili gospodarjenje na kmetiji.

S. J.

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠ KRAJ: DOBROVA Složno nad težave

Pravijo, da je Dobrova že od nekdaj kraj, ki ždi na robu kar dvojih vras: v Polhograjsko in Horjulsko dolino. V resnici se vsa s svojimi dolgimi urbanimi jeziki zajeda globoko v vhodno hribovje teh dveh dolin, hkrati pa je tudi pomembno vozlišče primestnih poti, ki vodijo tudi v druge okoliške kraje.

Nič čudnega torej, da je bila vas že od nekdaj magnet za vse, ki so kakorkoli lazili, osvajali ali kako drugače rogovili od okoli, tudi za Italijane in bele med zadnjo vojno, saj je bilo moč z njenih preglednih bregov nadzirati malodane vse, kar se je premikalo po njeni neposredni okolici.

Tudi vhod v kulturno dvorano dobiva lepšo podobo

»Naš kraj je odlično izhodišče za katerikoli bližnji kraj.« je razgrnil ugodno geografsko lego vasi Franc Maček, predsednik sveta KS Dobrova: »Od tu je moč priti tako v Polhov Gradec, kot v Horjul, Sentvid, na Brezovico ali pa naravnost v Ljubljano. Prav zato je vas tudi precej razdrobljena in razvečena, saj sega praktično vse od bližnjih Razorj na gori do Skodlarja. Po dolžini to znese cele 3 km. Prav zavoljo te raztresenosti smo pred dvema letoma uvedli ulični sistem, kar nam zdaj omogoča lažje reševanje komunalnih problemov, pa tudi večjo preglednost. Po tem sistemu je zdaj vsekakor naša najdaljša cesta Horjulska, najgošče naseljena pa Ulica Emilia Adamiča, medtem ko je najmanjša pri Muretu, saj premore le eno samo hišno številko.«

Kako ohraniti dobro zemljo?

Podobno kot vsi naglo rastoči kraji, se je tudi Dobrova znašla pred mučnim vprašanjem današnjega časa: Kako ohraniti koristno obdelovalno zemljo? Novogradnje se namreč vztrajno širijo tudi na zemljišča, ki so jih še nedavno s pridom uporabljali kmetje in to, razumljivo, pri nekaterih povzroča hudo kri. »Ves problem je v tem, da se načrtovalcem zdi škoda širiti vas na malovredna gozdna zemljišča, ampak vztrajno pritiskajo prav na kmetijske površine.« kritično razmišlja o tem problemu Franc Maček. »Tako le-ta nemara je ne trpijo toliko zavoljo samih zazidav, kot zavoljo načrtovanih novih gradenj. Še zlasti je to očitno okoli nove osnovne šole, kjer zemljo sicer zvečine koristijo pristni kmetje.«

Nasploh obdelovalna zemlja danes spet dobiva svojo nekdanjo vrednost, medtem ko so se pred kakimi petnajstimi leti vsi tiščali v tovarne.«

Še znatno več kot načrtovane gradnje, pa Dobrovcem odzira koristne kmetijske površine potok Horjulščica. Ta praviloma vsaj nekajkrat na leto poplavlja in tako imajo zdaj cca 150 h potencialno poplavljenega zemljišča. Pri izsuševanju, ki je v teku, jim izdatno pomaga Območna vodna skupnost Sava-Ljubljana in kmetijska skupnost, vprašanje pa je seveda, kdaj in v kolikšni meri bo ves ta trud obrodil želene sadove.

Udarniško delo oživlja

Z nezadržno širitvijo kraja seveda neogibno rastejo tudi potrebe. Tako komunalne, kot kulturne. Tako so v

Občasno jezerce na republiški cesti Podpeč-Ig rešujejo pristojni že »dopisno« osem let, »intenzivno« pa tri leta. Žal pa ob manjših ali večjih deževjih in odjugh zavlada v bližini gasilskega doma Jezero voda, ki že vse bolj načenja tudi to s prostovoljnim delom zgrajeno zgradbo.

OPROSTITITE PROSIM, STE IZ PODPEČI?

Za avtobus preveč, za hidrogliser premalo

»Avto moto zveza Slovenije pogosto opozarja voznike, da je zaradi vode na cestišču neprevozna ali težko prehodna cesta Borovnica-Podpeč pri vasi Jezero. Podpečani običajno skomignejo z rameni in si rečejo: »Ne bi bilo slabo, če bi na AMZ vedeli, kje je vas Jezero. Če že dajejo informacije, naj bodo točne!«

Vsi, ki poznajo podkriški svet, vedo, da je vas Jezero na cesti Podpeč-Ig. Vedo tudi, da je to osrednja prometnica med Vrhniko-Borovnico-Podpeč-Igom in Škofljičo na tem delu naše občine. Ob manjših in večjih deževjih, pa tudi ob odjugh je resnično v vasi Jezero prekinjena s 100 do 200 metrov dolgo lužo ali jezerom, ki je običajno tako globoka, da pomeni resnično oviro za osebne avtomobile...

»V vasi Jezero je bilo pred izgradnjo omenjene ceste več bajerjev, ki so imeli naravni odtok proti barju. Potem, ko so potegnili novo cesto Podpeč-Ig in, ko so jo še asfaltirali, so se začeli zaplet iz odtokanjem vode,« je razpredal dogajanja zadnjih osem let predsednik sveta krajevne skupnosti Podpeč-Prešerje Marko Goršič. »Najhujši pritiski na nra /no oblikovanje podtalne vodne poti, pa so bili verjetno izvedeni med gradnjo avtoceste proti Ljubljani. Takrat je bila cesta Podpeč-Ig obvozna cesta in prenašati je morala izredne obremenitve. Na najnižje ležečem odseku po trgovini Albina Stiha in pred gasilnim domom se sedaj rada zbere voda in zalije cesto ter okoliške vrtove in travnike.«

Zakaj pa ne rešite tega vodno-prometnega zamaška? »Ne smem pozabiti povedati, da preteče voda v to kotanjo z okoliških bregov in, da tu že vladajo kraške razmere. Sami tega problema zaradi pomanjkanja denarja ne moremo rešiti, kot sem že dejal, pa se pojavlja na republiški cesti. Pred tremi leti so predstavniki Cestnega podjetja Ljubljana, Območne vodne skupnosti Ljubljana-Sava in občinske skupščine Ljubljana Vič-Rudnik ob-

ljubili, da bodo izdelali projekte za sanacijo stanja. Ob-ljuba je bila izrečena marca 1985. leta, v njej pa je bilo slišati, da bodo projekti na voljo avgusta 1985. leta: V treh letih so geodeti naredili površinske in višinske izme-re, kdaj pa bo na razpolago projekt, pa nam ni znano.« Omenili smo obvestila AMZ, kako pa ta /jver greni življenje Jezercem?

Zelo! Če se posamično že nekako spopadajo s to nadlogo, pa so žal nemočni v boju z njo in z vozniki avtobusov. Poglejte, kakšni nesmišlji se dogajajo: en del šoferjev ustavi na podpeški strazi luže in potniki morajo narediti dober kilometer poti peš, da pridejo v domove, ki so na izšanski strani bajerja. Drugi del voznikov se prav norčuje iz potnikov. Zapeljejo čez lužo, pred gasilnim domom obrnejo avtobus in se z vsemi potniki vrnejo na postajališče pred trgovino Albina Stiha. Niti prošnje in pritožbe na njihovo vodstvo, niso spremenile položaja. To delajo celo šolarjem, ki se vozijo s šolskim avtobu-som. Castna izjema med vsemi šoferji avtobusov je Mar-ko, ki vozi »Rakitničana«.

Ta cesta, z opisano nadlogo, pa ni edina cesta, ki vam dela sive lase! »Še huje je stanje na cesti Podpeč-Barje ali cesti skozi Črno vas. Kljub temu, da je to najugodnejša povezava z Ljubljano - brez zapornic in semaforjev - je šolski primer dejansko že neprevozne ceste. Že nekaj let je v najrazlič-nejših planih, da jo bodo uredili in asfaltirali, a vedno zmanjka »spage«. Ne razumemo tega mačehovskega odnosa da te priročne cestne povezave podkriškega sveta z največjim slovenskim mestom. Ne vemo, zakaj vsi pozabljajo, da bi pomenila ta cesta pomembno razbreme-nitev za cesto skozi Notranje Gorice in, da predstavlja povezavo z južno obvoznicno. Ni pa pomembna le za nas, ampak tudi za prebivalce iz krajevnih skupnosti Borovni-ca, Rakitna, Tomišelj in Notranje Gorice.«

- st -

Tako kot mnogo drugih krajev, se tudi Dobrova skrajno širi

minulemu letu razširili vaško pokopališče kar za novih 90 pokopnih mest (v ta namen so odkupili 2000 m² zemlje), imajo pa tudi že izdelane načrte za gradnjo mrliške vežice. Z deli bodo začeli, kot pravijo, kakor hitro se bo začela gradbena sezona. »Tu bomo vsekakor potrebovali tudi široko družbeno pomoč in pomoč krajanov, kajti zgolj najemnina grobov ne bo zadoščala,« prudenčno razglab-lja ob tem projektu predsednik sveta KS. »Letos pa naj bi prav tako začeli tudi z gradnjo novega gasilskega doma, kajti stari je že do kraja pretesen in zastarel in ne more več služiti svojemu namenu. Tega bomo podrli. Gradili bomo v glavnem udarniško člani GD sami, ob ustreznih pomoči krajanov in Občinske gasilske zveze, seveda. Tekom letošnjega leta pa naj bi vas končno dobila tudi tako težko pričakovano gostilno. Ta je za križiščen kraj

kot je naš, še kako pomembna. Res hudičevo žalostno, pred vojno je bilo tu kar sedem gostiln ali nekaj takega, zdaj pa ni niti ene same. Imamo en sam bife, pa še ta je drag kot hotel.«

Podobno se premika na bolje tudi v kulturi. Ob oblet-nici skladatelja Emila Adamiča so odprli povsem prenov-ljene prostore KUD »Dolomiti«, kjer so se, kot pravijo, še posebej izkazali člani KUD-a in gasilci. Še zlasti veliko zaslug pripisujejo Tonetu Potočniku, predsedniku meša-nega pevskega zbora. Finančno pa je seveda tudi to ob-novo podprla ZKO Ljubljana-Vič-Rudnik. Vsekakor lahko ta delovni dosežek služi kot zgleden primer, kako je moč tudi z malo sredstvi, a z obilo volje marsikaj doseči.

BRANKO VRHOVEC

TRNOVO NA MRZEL ZIMSKI DAN

Dober dan hladno zidovje

Medtem ko je na novo Trnovo in na Ljub-ljanico pritiskal pekoč mraz, je življenje teklo prilagojeni tok. Na gričku med trnovskimi blo-ki je nekaj otrok na sankah in smučeh kljubo-valo neprijazni starki Zimi, varovanci enote vrta so čakali starše, Ljubljana pa je leno tekla proti mestu. Ker je bil pogled na to mirno reko skoraj idiličen, bi nas lahko zmotil in nam izrinil iz spomina dvoje hudovanj Tr-novčanov. Vse preveč ledu je bilo po njihovih poteh. Noge in roke so bile vsak trenutek v nevarnosti. Zoprn veter je vlekel skozi preho-de v blokih in marsikdo je dejal, da bi jih lahko v zadovoljstvo stanovalcev in drugih zagradili. Morda bi bile potem stopnice manj obložene z ledom in ne bi bilo potrebno po-

stavljati začasnih ograj in nanje pisati: Pozor led pada s streh! V vsem tem razkoraku med lepoto in trdoto narave je živel svoje mirno ustvarjalno popoldne hišnik rekreacijskega centra Ljubljana Ivan Selan. Udarno je udarjal s klavirjem po sekalu in dajal uporab-no obliko ploščatemu kosu železa.

Če obiskovalec skuša najti odprtost novega in starega dela Trnovca, ima prednost stari. S svojo gostoljubnostjo vabijo majhna dvorišča, nizke hiše, raznobarna okna in vrata. Indus-trijski velikan stanovanjske soseske pa je zlo-čest kot zid, ki naj bi branil prebivalce pred morebitnimi dobrohotnimi obiski.

- sj -

Jožetovih 90 let

»Dokler je človek kaj neumen, je zagotovo še vedno mlad,« je govoril tistega februarskega sobot-nega dopoldneva v šali Jože Brglez, 90-letni jubilan-t z Dolenjske 188, ko je sprejemal v kuhinji svoje stare hiše darila za rojstni dan (od predstavnic KS Peruzzi) in bil vesel kot otrok in mladostno šegav, kot v svojih najboljših letih.

Jože Brglez je eden tistih ljudi, ki jih smisel za humor noče zapustiti niti na stara leta. To navzlic temu, da je v svojem dolgem življenju skušal marsikaj bridkega in da ga tudi zdaj v pozni jeseni življenja še vedno dajejo najrazličnejše nadloge.

»Ej, dajali smo se tam na fronti med prvo svetovno vojno, da je bilo kaj, a me ni pobralo,« je vrgel med drugim med nas na mizo. »Že z osemnajstimi leti so me poslali v strelske jarko na doberdobsko planoto, tepli smo se na Soški fronti, in včasih smo se približa-li sovražniku na vsega sedem korakov. To je bilo petnajstega leta. Marca naslednje leto pa so nas poslali v ofenzivo na Tirole; tam je bil še večji hudič, iz jarkov smo morali v snežene tunele, tudi štiri ali pet metrov snega je bilo, in bili smo vsi prezebli, umazani, ušvi. Ej, kar dvaindvajset mesecev sem bil kot mitraljezec v prvi bojni črti in moj »svarcloze« je ves čas pel, da je bilo veselje. Potem sem bil ranjen. To je bilo gori na Monte Kuku. Dobil sem strel v rame. Sneženih tunelov je bilo zame tedaj konec.«

Jože je kot vrec, ki bruha svojo vsebino, ne da bi se kdaj izčrpal. Pokončen in gorostas je še vedno živa podoba pravcatega huzarja, in najbrž je tudi teža let ne bo mogla kar tako zlomiti. Potem pa se na lepem zavrtinči v nov spominski preblik: »Ja, kasneje sem bil tudi Maistrov borec. Za to so mi dali tudi prizna-nje (tega nam je tudi pokazal). Potem pa še tista druga svetovna vojna. Le kaj je je bilo treba. V gradbenem podjetju, kjer sem tedaj delal kot gradbe-ni inšpektor, sem ilegalno vpregel s tamkajšnjimi aktivisti. Vedel sem, kje mi je mesto. Ko pa smo takoj po vojni obnovljali progno Laze-Zagorje in sem potreboval izdatnejšo delovno silo, so me postavili pred izbiro: Kaj imašraje - italijanske ali nemške ujetnike? Odločil sem se za Nemce. Njihov jezik sem namreč poznal odlično.«

Jože tudi po vojni ni dosti počival. Brez dela mu ni bilo življenja. Niti ko je odšel v pokoj, ni odnehal. Skoraj do svojega 80. leta, vse do ženinne smrti leta 1975, je opravljal svoje redno delo. Nazadnje seveda le še honorarno. »No, tega pa le nikar ne pišite, saj vendar veste, kako malo imajo danes honorarce v čišlih,« se je šalil.

Zdaj pa že nekaj časa ne dela več. Moči mu ne dajo. Lani marca ga je povrh še zadela kap. To je bil najhujši telesni udarec zanj, odkar se je pred 60 leti preselil z rodnih Orel semkaj na Dolenjsko cesto. Tudi druge bolezni so ga začele zalezovati. »Kar dvakrat sem bil operiran na prostati. Daje me tudi ozeba. Pa sluh. Prvo mora biti še tam iz prve svetov-ne vojne. A bo že kako. Mora biti. Kadar ponoči ne morem spati, preprosto premlevam, kaj vse sem velikega napravil v življenju. To me ohranja pri moči, mi vliva potrebno samozavest.«

Jože Brglez tudi boleznim ne pusti, da bi mu docela segle do živega. In ne letom. In kaj priporoča vsem, ki bi radi dočakali visoko starost?

»Moj recept je sila preprost: pridno delati in kar se da skromno živeti! Od lakote jih pri nas še ni dosti umrlo, od prenažrtosti pa že zelo zelo veliko...«

BRANKO VRHOVEC